

INSIDE CHINA

WRZESIEŃ 2019

波中法律经济研究中心
Polish Research
Centre for Law and
Economy of China

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin (中国法律与经济波兰研究中心) zostało założone w 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Centrum jest instytucją badawczą, której jednym z podstawowych celów jest prowadzenie badań naukowych w dziedzinie prawa i gospodarki współczesnych Chin oraz publikacja ich wyników.

Naszą jednostkę tworzy interdyscyplinarny zespół składający się z prawników, ekonomistów, sinologów oraz przedsiębiorców, których łączy doświadczenie związane z realizowaniem projektów w Chińskiej Republice Ludowej.

Centrum działa w czterech obszarach: naukowym, biznesowym, rządowo-samorządowym i studenckim, wspierając polskie podmioty w stosunkach z chińskimi partnerami. W październiku miała miejsce inauguracja flagowego projektu Centrum – Szkoły Prawa i Gospodarki Chin.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin prowadzi nieodpłatne działania finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Dialog”, w tym: Raport „Inside China”, szkolenia dla przedsiębiorców oraz pracowników sektora publicznego.

W ramach prowadzonych działań mogą skorzystać Państwo również z odpłatnych usług, świadczonych przez ekspertów, którzy świadczą pomoc analityczną oraz doradczą związaną z działaniami podejmowanymi w Chińskiej Republice Ludowej.

W przypadku zainteresowania naszymi usługami oraz pytań związanych z naszą działalnością zapraszamy Państwa do kontaktu.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

email: china.law@wpia.uw.edu.pl

tel.: 575 777 688

METODOLOGIA

Raport „Inside China” składa się z 9 rozdziałów tematycznych. Każdy rozdział zbudowany jest z trzech podrozdziałów: wydarzeń, tła oraz wniosków.

Wydarzenia zawierają przegląd zdarzeń dotyczących Chińskiej Republiki Ludowej, które miały miejsce w miesiącu poprzedzającym wydanie raportu oraz w opinii autorów mogą mieć wpływ na polskie podmioty. Zostały one wybrane na podstawie przeglądu mediów internetowych w czterech językach – chińskim, angielskim, niemieckim oraz polskim.

Poprawna interpretacja niektórych opisanych wydarzeń wymaga zrozumienia różnic społecznych, gospodarczych, prawnych, historycznych oraz kulturowych. **Tło** zawiera informacje potrzebne czytelnikowi do odczytania kontekstu wybranych wydarzeń. Zostało one przytoczone tylko tam, gdzie jest to niezbędne do poprawnej interpretacji faktów.

W podrozdziale **Wnioski** zawarta jest informacja dla odbiorców raportu o tym, co adresaci powinni zrobić, aby wykorzystać daną perspektywę lub się jej przeciwstawić. Nie z każdym pojedynczym wydarzeniem związana jest jakaś szansa lub zagrożenie, czasem stwarza je kilka zdarzeń łącznie. W raporcie przytoczone zostały również zdarzenia, które nie znajdują odniesienia, lecz świadomość ich wystąpienia może wpływać na proces decyzyjny polskich organów administracji publicznej oraz przedsiębiorców.

Raport „Inside China” poświęcony jest w całości Chińskiej Republice Ludowej, ze względu jednak na odmienne warunki społeczno-gospodarcze, kulturowe oraz prawne wydarzenia dotyczące Tajwanu, oraz Macau zostały opisane w raporcie jedynie wtedy, gdy mają istotny wpływ na pozostałą część ChRL.

EKSPERCI ODPOWIEDZIALNI ZA RAPORT „INSIDE CHINA”

Maximilian Piekut

Zastępca Kierownika Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego (prawo), Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość), Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana (LLM). Studiował również na Fudan University (język chiński) oraz China University of Political Science and Law (prawo chińskie)

m.piekut@wpia.uw.edu.pl

+48 575 777 688

Karol Piekut

Ekspert Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość) oraz Mercyhurst College (biznes międzynarodowy oraz zarządzanie). Spędził ponad 5 lat w Szanghaju, gdzie uczył się na Fudan University oraz prowadził firmę handlową.

karol@mpiekut.com

+48 535 733 456

Jakub Orkisz

**Ekspert Polskiego Centrum Studiów
nad Prawem i Gospodarką Chin**

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego (prawo), Szkoły Głównej Handlowej (międzynarodowe stosunki gospodarcze). Studiował również na Uniwersytecie Pekińskim oraz China University of Political Science and Law (prawo i język chiński).

orkiszjakub@gmail.com

+48 790 319 934

Weronika Żebrowska

**Praktykantka Polskiego Centrum Studiów
nad Prawem i Gospodarką Chin**

Studentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kierunku prawo. Obecnie studiuje prawo i język chiński na Beijing Foreign Studies University w Chinach. Członek zarządu Międzywydziałowego Koła Naukowego Kultury i Prawa Chińskiego

SPIS TREŚCI

Gospodarka.....	6
Przemysł	9
Rynki finansowe.....	12
High-tech	15
Energetyka i ochrona środowiska.....	18
Rolnictwo	21
Transport i infrastruktura	24
Stosunki międzynarodowe	27
Sport, edukacja, turystyka i kultura	30

GOSPODARKA

Streszczenie

- ▶ Konflikt amerykańsko-chiński może spowodować obniżenie globalnego PKB nawet o 0,8% w 2020 r.
- ▶ Chiny deklarują dalsze otwieranie gospodarki dla inwestorów zagranicznych.
- ▶ Chiny kontynuują ostrożną politykę pieniężną.
- ▶ Szanghajskie strefy wolnego handlu nie spełniają oczekiwań inwestorów.
- ▶ Aktywność sektora usług w Chinach wzrasta.
- ▶ Sytuacja w zakresie zatrudnienia w Chinach pozostaje stabilna.

Wydarzenia

1. Według informacji podanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy cła nałożone przez USA i Chiny mogą obniżyć o 0,8% globalne PKB w 2020 r. Konflikt handlowy wpływa na gospodarkę światową, w szczególności przyczynia się do zmniejszenia działalności produkcyjnej, w stopniu niespotykanym od czasu światowego kryzysu finansowego w latach 2007–2008¹.
2. Jak zapewnił wiceminister handlu Wang Shouwen, Chiny zamierzają otworzyć kolejne sektory gospodarki dla inwestorów zagranicznych, a polityka ochrony praw zagranicznych nie ulegnie zmianie².
3. Chiny planują zwiększyć działania stymulacyjne, aby przeciwdziałać spowolnieniu gospodarki, zapewniając jednocześnie jej odpowiednią płynność finansową. Pekin planuje poprawę przepływu kapitału z sektora bankowego do gospodarki realnej i wsparcie małych banków, które ucierpiały w wyniku kurczących się marż i rosnącego poziomu zadłużenia³.
4. Władze miasta Hangzhou, w którym działa Alibaba Group Holding Ltd., wyznaczają urzędników państwowych do współpracy ze 100 lokalnymi firmami w prowincji Zhejiang. Analitycy odbierają ten krok jako sygnał głębszej ingerencji w sektor prywatny⁴.

¹ Andrea Shalal, *U.S., China tariffs could lower global GDP by 0.8% in 2020: IMF*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

² Kevin Yao, Ryan Woo, *China says will open more sectors of economy to foreign investors*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

³ Kevin Yao, *China plans to step up efforts to lift economy - central bank*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

⁴ Josh Horwitz, *China to send state officials to 100 private firms including Alibaba*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

5. Szanghajska strefa wolnego handlu ma trudności z dotrzymaniem obietnicy zapewnienia płynności wymiany waluty i innych ułatwień dla handlu międzynarodowego. Niedawno władze ogłosiły rozszerzenie strefy o sześć nowych dzielnic. Jednak dla wielu firm ułatwienia w strefie są niewystarczające, a dodatkowa kontrola kapitału ze strony Pekinu, związana z eskalacją konfliktu handlowego ze Stanami Zjednoczonymi, odstrasza potencjalnych zainteresowanych⁵.
6. Aktywność w chińskim sektorze usług wzrosła w najszybszym tempie od trzech miesięcy, co spowodowało największy wzrost zatrudnienia od ponad roku. Wskaźnik aktywności finansowej dla sektora usług Caixin/Markit (PMI) wzrósł w zeszłym miesiącu do poziomu 52,1 punktu. Sektor usług stanowi ponad połowę chińskiej gospodarki, co tworzy ważny bufor dla rosnącej presji eksportowej⁶.
7. Państwowa Komisja Rozwoju i Reform (中华人民共和国国家发展和改革委员会) zorganizowała konferencję prasową, aby odpowiedzieć na rosnące obawy społeczne dotyczące wyników gospodarczych⁷. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
8. We wrześniu Ministerstwo Finansów opublikowało dane wskazujące, że przychody fiskalne wzrosły o 3,2% w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r., lecz tempo wzrostu spadło o 6,2 punktu procentowego w porównaniu do ubiegłego roku. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych spadły o 30,1%⁸.
9. Państwowa Komisja Rozwoju i Reform opublikowała plan rozwoju sektora opieki zdrowotnej do 2022 r. Zgodnie z planem sektor ma podlegać rozszerzaniu, integracji i synergii. Wzmocniony ma również zostać potencjał naukowy i technologiczny sektora, co ma się przełożyć na wzrost jego konkurencyjności⁹.

Tło

Konferencja na temat stanu gospodarki Państwowej Komisji Rozwoju i Reform

18 września 2019 r. w trakcie zorganizowanej przez Państwową Komisję Rozwoju i Reform konferencji prasowej rzecznik prasowy instytucji Meng Yu zaprezentował dane dotyczące stabilności gospodarki.

Wskaźnik zatrudnienia absolwentów szkół wyższych jest zasadniczo taki sam, jak w tym samym okresie ubiegłego roku. Stale wzrasta liczba nowych miejsc pracy: w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r. w miastach w całym kraju powstało 9,84 miliona nowych miejsc pracy, tym samym 89,5% rocznego celu zostało zrealizowane.

⁵ Engen Tham, Cheng Leng, *Bankers' exits and zombie accounts: China's Shanghai free trade zone sputters*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

⁶ Reuters, *China service sector activity rises to three-month high-Caixin PMI*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

⁷ Ma Chang, Yue Hongbin, *稳就业具备扎实基础和良好条件*, politics.people.com.cn (dostęp: 30.09.2019 r.).

⁸ 闫雨昕, *减税降费逐步落地见效 前8个月个税同比降三成*, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

⁹ 施歌成, *促进健康产业高质量发展行动纲要出炉*, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

W sierpniu ogólnokrajowa stopa bezrobocia na obszarach miejskich wyniosła 5,2%, co oznacza spadek o 0,1 punktu procentowego w porównaniu z lipcem.

Zgodnie z oceną rzecznika Komisji chińska gospodarka nadal rozwija się w rozsądnym tempie. Dynamicznie rozwija się natomiast sektor usług.

Kluczową rolę w przyszłości będzie odgrywać potencjał innowacyjny oraz wzrost przedsiębiorczości¹⁰.

Wnioski

Rząd	► Konferencja Państwowej Komisji Rozwoju i Reform jest odpowiedzią na rosnące obawy społeczeństwa o przyszłość gospodarczą kraju. Obawy konsumentów i inwestorów są istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację gospodarczą Państwa Środka.
Samorząd	► Wysłanie urzędników władz lokalnych do firm przez analityków zagranicznych odbierane jest jako zwiększenie ingerencji w sektorze technologicznym . Natomiast zdaniem chińskich analityków jest to działanie mające sprawić, że administracja będzie lepiej rozumiała potrzeby firm.
Przedsiębiorcy	► Zarówno wyniki gospodarcze, jak i plany rządowe wskazują na optymistyczną perspektywę rozwoju sektora usług w Chinach. Jednocześnie jest to sektor obwarowany mniejszą liczbą regulacji ograniczających działalność przedsiębiorców zagranicznych. Nie dotyczy to usług finansowych oraz medycznych.

¹⁰ 王萌萌, 稳就业具备扎实基础和良好条件——国家发改委新闻发言人回应经济运行热点问题, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

PRZEMYSŁ

Streszczenie

- ▶ Rosną obawy związane ze spowolnieniem sektora produkcyjnego. Drugi miesiąc z rzędu Chiny odnotowują deflację producencką. Spadek popytu na surowce takie jak cyna wskazuje na długookresowe spowolnienie sektora przemysłowego Państwa Środka. Rynek oczekuje silniejszej stymulacji ze strony Pekinu. Spowolnienie odzwierciedla również wskaźnik PMI.
- ▶ Indonezja ogranicza eksport niklu. Może to stanowić problem dla chińskiego przemysłu.
- ▶ W rezultacie ograniczenia produkcji przez chińskiego i indonezyjskiego producenta rosną światowe ceny cyny.

Wydarzenia

1. W drukowanym wydaniu „People’s Daily” (人民日报) pojawił się artykuł wzywający do podjęcia bardziej zdecydowanych działań na rzecz rozwoju sektora produkcyjnego. Artykuł może sygnalizować, że kolejnym działaniem rządu ChRL będzie rozszerzenie pakietu stymulacyjnego dla przemysłu¹¹. Podobny artykuł opublikowano również na portalu agencji prasowej Xinhua¹².
2. Wskaźnik aktywności finansowej dla sektora przemysłowego w sierpniu 2019 r. wyniósł 49,5 punktu. Jest to spadek w stosunku do ubiegłego miesiąca, w którym odnotowano wynik 49,7 punktu. Sierpień jest czwartym z rzędu miesiącem, w którym PMI wynosi poniżej 50 punktów¹³. Natomiast we wrześniu według danych Państwowego Biura Statystycznego (国家统计局) wskaźnik ten wyniósł 49,8 punktu¹⁴.
3. W sierpniu 2019 r. chińska gospodarka odnotowała również największy spadek tempa wzrostu produkcji przemysłowej. Wyniósł on 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem w ubiegłym roku¹⁵. W tym miesiącu również ceny fabryczne w Chinach spadły w najszybszym tempie od trzech lat. Wskaźnik cen producenckich (z ang. *producer*

¹¹ 邢郑, 杨曦, 一定要把我国制造业搞上去, people.com.cn (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹² 周楚卿, 中国制造实至名归 硬核实力闪耀国际, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹³ Roxanne Liu, Dominique Patton, *China’s factory activity shrinks for fourth month as trade woes deepen*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹⁴ 陈凯茵, 统计局: 9月中国制造业采购经理指数 (PMI) 为49.8%, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹⁵ Kevin Yao, Stella Qiu, *China’s slowdown deepens; industrial output growth falls to 17-1/2 year low*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

- price index - PPI) spadł o 0,8% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Jest to drugi miesiąc, w którym odnotowano spadek PPI¹⁶.
4. Produkcja aluminium pierwotnego w Chinach według danych Państwowego Biura Statystyki w sierpniu spadła o 0,5% w porównaniu do ubiegłego miesiąca¹⁷. Spadek ten mógł być spowodowany przestojami, do których przyczyniły się warunki pogodowe. Doprowadziło to do okresowego wstrzymania prac w dwóch dużych hutach¹⁸.
 5. Ceny cyny na rynkach światowych odnotowały wzrost wywołany oświadczeniem dwóch największych producentów, tj. chińskiego Yunnan Tin oraz indonezyjskiego PT Timah, o redukcji produkcji o 30 tys. ton, co stanowi około 8% światowej produkcji cyny. Analitycy wskazują, że zmniejszenie produkcji jest spowodowane słabnącym popytem¹⁹.
 6. Komisja Nadzoru nad Spółkami Skarbu Państwa (国务院国有资产监督管理委员会) wydała raport dotyczący wyników finansowych spółek z udziałem Skarbu Państwa z sektora produkcyjnego. Zgodnie z raportem 70% nowych spółek notowanych na giełdach w Szanghaju lub Shenzhen to spółki produkcyjne. Co więcej, spółki produkcyjne notowane na giełdach w 2019 r. odnotowały wzrost przychodów oraz jednoczesny spadek zysków²⁰.
 7. Według danych Państwowego Biura Statystycznego przedsiębiorstwa z sektora przemysłowego w sierpniu odnotowały spadek zysków o 2% w porównaniu do analogicznego okresu w ubiegłym roku²¹.
 8. W sierpniu 2019 r. chiński import rudy niklu z Indonezji wzrósł o 26,5% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Przyczyną tego dynamicznego wzrostu jest planowane zaprzestanie eksportu tego surowca przez największego producenta, tj. Indonezję, co ma nastąpić 1 stycznia 2020 r.²² **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
 9. Pekin mierzy się z problemem egzekwowania obowiązku ograniczenia produkcji stali. Sektor charakteryzuje nadwyżka zdolności produkcyjnych nad popytem, w związku z czym władze centralne zdecydowały się ograniczyć produkcję z najbardziej nieefektywnych źródeł. Huty nie chcą się jednak podporządkować temu ograniczeniu. Ministerstwo Przemysłu i Technologii Informacyjnej zdecydowało się na przeprowadzenie kontroli hut²³.

¹⁶ Yawen Chen, Se Young Lee, *China August factory deflation deepens, prices fall most in three years; pork prices soar*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹⁷ National Bureau of Statistics of China, *Industrial Production Operation In August 2019*, stats.gov.cn (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹⁸ Tom Daly, *China aluminum output slips in August amid smelter outages*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

¹⁹ Tom Daly, *Tin prices jump as China, Indonesia smelters flag output cuts*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

²⁰ 徐一嫣, 2019中国制造业上市公司年度报告 新上市企业 制造业约占七成, xinhuanet.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

²¹ Stella Qiu, Gabriel Crossley, *China's Aug industrial profits fall as headwinds hit firms*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

²² Tom Daly, *China's August nickel ore imports from Indonesia surge 26.5% ahead of ban*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

²³ Min Zhang, *China's steel sector still battling rising illegal capacity*, reuters.com (dostęp: 30.09.2019 r.).

Tło

Braki niklu

2 września 2019 r. ogłoszono, że Indonezja wprowadza zakaz eksportu niklu. Zakaz ten wejdzie w życie 1 stycznia 2020 r. Celem zakazu jest zwiększenie wykorzystania surowca w kraju. Chiny są zarówno największym producentem stali, jak i największym importerem niklu na świecie. Nikiel wykorzystywany jest do produkcji stali nierdzewnej.

W związku z planowanym zakazem eksportu Chiny z jednej strony chcą zapełnić magazyny przed jego wejściem w życie, a z drugiej strony szukają nowych dostawców. Naturalnym alternatywnym źródłem dostaw są Filipiny. Według ekspertów rudy niklu z Filipin nie pokryją w całości braków spowodowanych przez zakaz eksportu z Indonezji. Ponadto podkreśla się, że nikiel z Filipin jest gorszej jakości²⁴.

Wnioski

Rząd	▶ Chiny nie mogą sobie poradzić ze zbyt niską efektywnością przemysłu. Problemem jest brak efektywności implementacji polityk i reform na najniższym szczeblu.▶ Wskaźniki gospodarcze sygnalizują, że spowolnienie chińskiego przemysłu będzie co najmniej średniookresowe. Główną przyczyną jest konflikt amerykańsko-chiński.
Przedsiębiorcy	▶ Ograniczenie popytu na produkty przemysłowe przy jednoczesnym braku spadku produkcji oznacza rosnącą nieefektywność. Można spodziewać się dwóch wariantów: silnego pakietu stymulacyjnego, który spowoduje wzrost popytu, bądź dumpingowego pozbywania się produktów za granicą. Obecnie jednak Pekin próbuje zapanować nad gospodarką przy możliwie najmniejszej interwencji.

²⁴ Tom Daly, *China's August nickel ore imports from Indonesia...*

RYNKI FINANSOWE

Streszczenie

- ▶ Pekin szuka sposobu na uatrakcyjnienie finansowania „zielonych” inwestycji przez prywatnych inwestorów.
- ▶ Rosną rezerwy walutowe oraz wartość złota posiadanego przez ChRL.
- ▶ Chiński bank centralny obniża stopę rezerw obowiązkowych dla banków.
- ▶ 11 listopada 2019 r. w obiegu komercyjnym ma pojawić się chińska państwowa kryptowaluta.
- ▶ PayPal wchodzi na chiński rynek płatności.
- ▶ Xiaomi skupuje swoje akcje na giełdzie w Hongkongu.

Wydarzenia

1. W Pekinie odbyło się coroczne forum dotyczące „zielonych” inwestycji. Wang Xin (王信), dyrektor Biura Badań Ludowego Banku Chin (中国人民银行), podkreślił, że finansowanie „zielonych” inwestycji w Chinach powinno być zgodne z trzema zasadami: spójności wewnętrznej, integracji międzynarodowej i przejrzystości wdrażanego systemu. Opublikowano m.in. indeks rozwoju „zielonych” inwestycji, indeks „zielonych” spółek giełdowych, raport na temat „zielonych” obligacji, raport o rynku kapitałowym związanym z „zielonymi” finansami²⁵.
2. Nieoczekiwanie w sierpniu stan chińskich rezerw walutowych wzrósł do równowartości 3,10 bln USD. Według danych banku centralnego w sierpniu przybyło 3,5 mld USD. Jednym z głównych czynników wzrostu rezerw jest kontrolowanie odpływu kapitału oraz stabilna sytuacja gospodarcza, pomimo obecnych sporów handlowych z USA. Co więcej, wartość rezerw złota posiadanego przez ChRL wzrosła z 87,87 mld USD w lipcu do 95,45 mld USD w sierpniu²⁶.
3. Ludowy Bank Chin (中国人民银行) poinformował, że obniża stopę rezerw obowiązkowych. Jest to trzecia taka obniżka w tym roku, natomiast licząc do 2018 r. – siódma²⁷. Oznacza to dodatkowe 126 mld USD na poprawę płynności w spowalniającej gospodarce²⁸.

²⁵ 经济参考报, 发展绿色金融助力经济高质量发展, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

²⁶ Ben Blanchard, Jenny Su, *China's August forex reserves rise to \$3.1072 trillion*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

²⁷ Yawen Chen, Stella Qiu, Leng Cheng, *China cuts banks' reserve ratios, frees up \$126 billion for loans as economy slows*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

²⁸ London Markets team, *China slashes banks' reserve requirements to boost flagging economy*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

4. Planowana chińska kryptowaluta ma być podobna do „Libry” oferowanej przez Facebooka. Nowej waluty będzie można używać poprzez takie aplikacje, jak WeChat czy Alipay. Zgodnie z argumentacją Pekinu w przeciwieństwie do kryptowalut oferowanych przez inne platformy państwo nie jest w stanie zbankrutować, a tym samym nie stracą zainwestowanych pieniędzy. Prace nad kryptowalutą trwają od 2014 r., jej wejście w obieg przewidziane jest na 11 listopada br.²⁹
5. Chiński producent smartfonów Xiaomi (小米科技) poinformował o planowanym skupie swoich akcji. Rynki finansowe zareagowały wzrostem notowań Xiaomi o 7%. Obecna wartość akcji spółki to zaledwie 50% wartości z pierwszej oferty publicznej. Według oficjalnego komunikatu skup własnych akcji ma zademonstrować pewność spółki co do jej dalszego rozwoju. Spółka notowana jest na giełdzie w Hongkongu, na której wartość notowanych akcji od czerwca spadła o 152 mld USD³⁰.
6. Rząd chiński wydał licencje typu „A” dla Deutsche Banku oraz BNP Paribas. Pozwala im działać jako gwarantom emisji długu korporacyjnego emitowanego przez instytucje niefinansowe³¹.
7. Ludowy Bank Chin poinformował, że obecna sytuacja gospodarcza jest stabilna. Bank uważa, że obecne stopy procentowe są na odpowiednim poziomie. Zadeklarowano jednocześnie, że jeśli stabilność będzie zagrożona, bank posiada szeroki zakres instrumentów, by temu przeciwdziałać i wspierać rozwój ChRL³².
8. Amerykański holding PayPal planuje wejść na rynek chiński poprzez transakcję przejęcia. PayPal otrzymał zezwolenie od strony rządowej na zakup lokalnej platformy płatniczej Gopay Information Technology. PayPal w wyniku transakcji ma objąć 70% akcji chińskiego odpowiednika. Oznacza to, że amerykański gigant będzie pierwszą zagraniczną spółką na chińskim rynku obsługi płatności³³. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**

Tło

Gopay Information Technology

Pełna nazwa spółki, której udziały PayPal obejmie, to Guofubao Information Technology Co. (国付宝信息科技有限公司). Produktem spółki jest system do płatności „GoPay”. Warto odnotować, że w Polsce również istnieje produkt o tej nazwie, jednak jest to inny produkt i jest on własnością czeskiej firmy. Chińska firma stworzyła środowisko wokół systemu płatności, które integruje takie czynności, jak: dokonywanie zakupów (przede wszystkim

²⁹ Brenda Goh, *China says new digital currency will be similar to Facebook's Libra*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³⁰ Josh Horwitz, *China's Xiaomi plans \$1.5 billion buyback to arrest stock tumble*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³¹ Engen Tham, *China gives Deutsche Bank, BNP Paribas corporate debt underwriting license*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³² Kevin Yao, *China has ample monetary policy tools to support economy: central bank*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³³ Meg Shen, *PayPal to enter China market through local acquisition*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

ubrań), kupno usług turystycznych czy innych usług o zasięgu lokalnym, z funkcjami aplikacji społecznościowej.

Jeśli chiński regulator zaakceptuje transakcję, to PayPal będzie pierwszą zagraniczną firmą na rynku usług płatniczych w Chinach.

Wnioski

Rząd

- ▶ Kolejna obniżka stopy obowiązkowej rezerwy świadczy o tym, że Pekin coraz bardziej odczuwa odpływ kapitału. Oświadczenia wydawane przez bank centralny o stabilizacji mają za zadanie uspokoić nastroje. **Rynek oczekuje finansowego pakietu stymulującego gospodarkę.**

Przedsiębiorcy

- ▶ Zagraniczne firmy coraz częściej korzystają ze stopniowego otwierania rynku finansowego ChRL. Świadczy o tym nie tylko przykład PayPal, któremu udało się to, co żadnemu innemu konkurentowi, ale również przykład Deutsche Banku i BNP Paribas. **Rynek chiński jest perspektywiczny dla start-upów działających w sektorze *fintech*. Jednocześnie polskie instytucje rynku finansowego, w szczególności banki, jeśli mają w planach działalność na skalę globalną, powinny rozważyć stopniowe wchodzenie na rynek finansowy Państwa Środka.**

HIGH-TECH

Streszczenie

- ▶ Na Politechnice Warszawskiej we współpracy z chińskim partnerem otworzono centrum sztucznej inteligencji.
- ▶ Ochrona danych osobowych jest głównym wyzwaniem w rozwoju technologii związanych z *big data* w Chinach.
- ▶ Huawei produkuje stacje bazowe 5G bez komponentów z USA.
- ▶ Huawei wraz z China Mobile planuje wykupić brazylijskiego operatora telefonii komórkowej.

Wydarzenia

1. 9 września 2019 r. zainaugurowano Szanghajsko-Warszawskie Laboratorium Sztucznej Inteligencji na Politechnice Warszawskiej. Jest to wynik podpisanej w lutym 2019 r. umowy pomiędzy Shanghai Science & Technology Innovation Resources Data Center oraz Instytutem Informatyki warszawskiej uczelni. W otwarciu laboratorium udział wzięli Rektor Politechniki Warszawskiej prof. dr hab. inż. Jan Szmidt oraz Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce Liu Guangyuan³⁴.
2. Zgodnie z nową polityką przyjętą, którą planują wprowadzić w życie władze miasta Haikou (prowincja Hainan) miasto przeznaczy 70 mln RMB rocznie na wsparcie rozwoju transgranicznej handlu elektronicznego (ang. *cross-border e-commerce*)³⁵.
3. Na łamach portalu agencji Xinhua pojawił się artykuł prof. Zhang Huaiyi z Tongji University dotyczący ochrony danych osobowych. Według opinii profesora to ochrona danych osobowych stanowi największe wyzwanie dla rozwoju zaawansowanych technologii w Chinach, w szczególności dotyczy to *big data*. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
4. Chińska aplikacja ZAO, która pozwala podmienić twarz osoby występującej w nagraniu wideo na twarz użytkownika, bije rekordy popularności. Jednocześnie eksperci alarmują, że aplikacja stwarza ogromne pole do naruszeń dóbr osobistych³⁶.

³⁴ Chiny Tech, *Szanghajsko-Warszawskie Laboratorium Sztucznej Inteligencji*, chinytech.pl (dostęp: 31.09.2019 r.).

³⁵ 卢少雄、蒋成柳, 海口出台新政 每年7000万助力跨境电商发展, people.com.cn (dostęp: 31.09.2019 r.).

³⁶ Josh Horwitz, *Chinese face-swapping app goes viral, sparks privacy concerns*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

5. Huawei rozpoczął produkcję stacji bazowych dla 5G bez komponentów z USA. Jednocześnie, według oświadczenia, chiński gigant planuje w następnym roku podwoić liczbę produkowanych stacji³⁷.
6. China Telecom i China Unicom ogłosiły, że wybudują wspólną sieć 5G na terenie Chin, z której następnie będą razem korzystać. To efekt konkurencji z największym chińskim operatorem China Mobile, który planuje na budowę infrastruktury 5G w Chinach przeznaczyć 172 mld USD, czyli kilkukrotność połączonej wartości dwóch pozostałych operatorów sieci komórkowej w Chinach³⁸.
7. Według doniesień portalu „O Global” Huawei wraz z China Mobile planuje złożyć ofertę wykupu brazylijskiego operatora telefonii komórkowej Oi SA. Operator ten w ostatnim czasie napotyka problemy finansowe, co prowadzi do spekulacji na temat jego przyszłości³⁹.
8. Według wyników badań Greenpeace oraz North China Electric Power University do 2023 r. zużycie prądu przez centra danych przechowujące dane internetowe wzrośnie o dwie trzecie. Sektor *data center* w Chinach rośnie w tempie 30% rocznie, zużywając w 2018 r. 161 TWh⁴⁰.
9. Organizacja China Labor Watch oskarżyła firmy Apple oraz Foxconn o wykorzystywanie pracowników tymczasowych w produkcji na terenie ChRL. Organizacja wydała raport, w którym wskazuje, że obie spółki złamały chińskie prawo, zatrudniając powyżej 10% personelu jako pracowników tymczasowych⁴¹.

Tło

Ochrona danych osobowych

Wszyscy pamiętamy, jakim przełomowym krokiem było wprowadzenie tzw. RODO w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Regulacja w większym lub mniejszym stopniu dotknęła każdego z nas, od podpisywania zgód na przetwarzanie danych osobowych, przez milionowe kary dla przedsiębiorców, po prawo do bycia zapomnianym. W Chinach nie ma jednego aktu regulującego ochronę danych osobowych (个人信息保护).

Regulacje dotyczące tego zakresu są rozsiiane po licznych aktach prawnych, takich jak: Konstytucja ChRL, akty prawa cywilnego, prawa karnego czy te dotyczące cyberbezpieczeństwa. Ochrona danych osób fizycznych jest częściowa oraz brakuje efektywnego systemu egzekucji naruszeń prywatności. Liczne są przypadki wycieków danych wrażliwych,

³⁷ Sijia Jing, *Huawei says it has begun producing 5G base stations without U.S. parts*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³⁸ 徐一嫻, *中国电信牵头全球5G产业 共同制定5G SA部署指南*, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

³⁹ Reuters, *Huawei to join forces with China Mobile to bid for Brazil's Oi: report*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁰ David Stanway, *China's internet data power usage to surge through 2023: study*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴¹ Reuters, *Apple, Foxconn say they overly relied on temporary workers in China*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

za które nikt nie ponosi finalnie odpowiedzialności. Jednocześnie zakres zbieranych danych osobowych w Chinach jest znacznie szerszy niż w Europie czy Stanach Zjednoczonych. Dotyczy to również danych zbieranych przez administrację publiczną.

Dlaczego stanowi to wyzwanie dla rozwoju technologii w Chinach? Przede wszystkim chodzi o skalę naruszeń, dla przykładu w 2017 r. w tzw. darknecie sprzedano ponad 1 mld różnych informacji osobowych skradzionych od jednego z chińskich gigantów technologicznych. Takie przypadki sprawiają, że konsumenci obawiają się i nie są skłonni podawać swoich danych, a z drugiej strony pojawia się oczekiwanie interwencji władz centralnych.

Wnioski

Przedsiębiorcy

- ▶ Rozwój sztucznej inteligencji jest jednym z priorytetów chińskiego rządu. Jednocześnie Państwo Środka zapewnia finansowanie badań z tego zakresu w skali niespotykanej w innym kraju. **Nie tylko uczelnie, ale również firmy prywatne rozwijające technologie z tego zakresu mogą na tym skorzystać.** Chcąc komercjalizować technologię w Chinach, należy jednak pamiętać o wyzwaniu, jakim jest ochrona własności intelektualnej.
- ▶ Prowincja Hainan, w której znajduje się miasto Haikou, jest perspektywnym polem eksperymentalnym dla polskich przedsiębiorców, którzy planują wejść na rynek Państwa Środka. Cała prowincja jest strefą wolnego handlu. A ponadto obecnie wprowadzono dodatkowe wsparcie dla rozwoju *cross-border e-commerce*.

ENERGETYKA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Streszczenie

- ▶ W Chinach odnotowano gwałtowny wzrost cen paliw związany ze zmniejszeniem wydobycia ropy w Arabii Saudyjskiej.
- ▶ Chiny nie rezygnują z elektrowni węglowych, zgodnie z najnowszym planem rządowym zaplanowano budowę nowych elektrowni o łącznej mocy przekraczającej 200 GW.
- ▶ Cła na ropę naftową z USA powodują wzrost importu z Kazachstanu.
- ▶ Rosneft prowadzi rozmowy z chińskimi partnerami w sprawie wspólnych projektów energetycznych.
- ▶ Spółka CNOOC ogłosiła, że planowe rozpoczęcie wydobycia gazu z głębinowych złóż podwodnych Lingshui nastąpi w 2021 r.

Wydarzenia

1. W związku ze zmniejszeniem o połowę dziennego wydobycia ropy naftowej w Arabii Saudyjskiej, na skutek uszkodzenia przez drony infrastruktury wydobywczej, chiński rynek paliwowy odnotował w drugiej połowie września znaczne podwyżki cen paliw. 16 września br. średnia cena benzyny bezołowiowej wyniosła 7551 RMB za tonę (wzrost o 245 RMB w porównaniu do poprzedniego dnia), a cena oleju napędowego wyniosła 7029 RMB za tonę (wzrost o 62 RMB w porównaniu do poprzedniego dnia)⁴².
2. 27 sierpnia 2019 r. Rada Państwa ChRL wydała dokument dotyczący kierunków rozwoju komercyjnych rynków zbytu, wskazując w nim na potrzebę zwiększenia dostępności do produktów przemysłu rafineryjnego. Przewiduje się, że w najbliższym czasie wzrost konkurencji pomiędzy przedsiębiorstwami z tego sektora⁴³.
3. Według raportu „Qinghai Energy Development Report” za rok 2018 prowincja Qinghai stanowi przykład dla innych regionów w zakresie inwestycji w energię odnawialną. W prowincji znajduje się największa liczba paneli fotowoltaicznych odpowiedzialnych za wytwarzanie ponad 10 mld kWh⁴⁴. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
4. Państwowa Komisja Rozwoju i Reform (中华人民共和国国家发展和改革委员会) poinformowała, że w pierwszych ośmiu miesiącach 2019 r. zużycie gazu ziemnego w Chinach

⁴² 何晓曦, 国内汽柴油成交价急涨, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴³ 刘佳, 成品油批发行业竞争将加剧, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁴ 索炜, 清洁能源点亮“三江之源”, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

wyniosło 19,2 mld m³ (co stanowi 10-procentowy wzrost w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku). Chińskie wydobywanie gazu ziemnego osiągnęło poziom 11,41 mld m³, a import 87,5 mld m³ (wzrost odpowiednio o 9,3% i 10,9% w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku). Zwiększenie rodzimego wydobycia do takiego poziomu jak wzrost całkowitej konsumpcji gazu pozostaje jednym z ważnych celów do osiągnięcia dla Państwowej Komisji Energetyki (国家能源委员会). Wśród wyzwań dla chińskiej energetyki wymienia się m.in.: pełne zabezpieczenie dostaw gazu poprzez zwiększenie ilości magazynowanego surowca, budowę infrastruktury przesyłowej oraz magazynów składowania gazu ziemnego, a także większy nadzór nad wykonalnością umów z dystrybutorami⁴⁵.

5. Całkowita moc wytwórcza nowo planowanych elektrowni węglowych w Chinach ma wynieść 226,2 GW (obecnie chińskie moce wytwórcze bazujące na węglu wynoszą 1020 GW). Według Global Coal Exit List przyjęty do realizacji projekt stanowi 40% wszystkich planowanych elektrowni węglowych na świecie⁴⁶.
6. Na skutek obłożenia od 1 września 2019 r. przez Pekin importu ropy naftowej z USA 5-procentowymi cłami zaobserwowano zmniejszenie zakupów tego surowca z kierunku amerykańskiego na rzecz zwiększenia importu z Kazachstanu⁴⁷.
7. Zgodnie z informacją agencji Interfax z 24 września 2018 r. Rosneft – rosyjski koncern paliwowy, kontrolowany przez Kreml, chińskie spółki prowadziły rozmowy na temat nawiązania możliwej współpracy w postaci projektów *offshore* i *onshore* w Rosji. Rosneft na terenie Rosji jest już zaangażowany we wspólne projekty ze stroną chińską⁴⁸.
8. Chińska państwowa spółka CNOOC ogłosiła, że rozpoczęcie wydobycia gazu z głębokich złóż podwodnych Lingshui, zlokalizowanych na Morzu Południowochińskim, jest przewidziane na koniec 2021 r. Szacuje się, że roczne wydobywanie ze złóż Lingshui osiągnie wartość 3,2 mld m³. Lingshui będzie drugą po Liwan chińską platformą wydobywczą gazu na Morzu Południowochińskim. Złóża Liwan są jednak obsługiwane przez kanadyjską spółkę Husky Energy⁴⁹.
9. 30 września 2019 r. Sempra Energy, amerykańska spółka, której przedmiotem działalności jest głównie budowa infrastruktury energetycznej, zapowiedziała sprzedaż swoich peruwiańskich oddziałów mającemu swoją siedzibę w Hongkongu koncernowi China Yangtze Power za kwotę 3,56 mld USD. Sempra Energy swoją decyzję motywuje chęcią skupienia się w większym stopniu na rynku północnoamerykańskim.

⁴⁵ 熊丽, 五方面着手保证天然气供应, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁶ David Stanway, Tom Hogue, *China plans 226 GW of new coal power projects: environmental groups*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁷ Olga Yagova, Florence Tan, *Kazakh CPC oil exports to Asia spike in Sept as China tariffs hit U.S. oil*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁸ Vladimir Soldatkin, Anastasia Teterevleva, *Rosneft, Chinese partners discuss potential projects in Russia: Ifax*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁴⁹ Muyu Xu, Chen Aizhu, *China CNOOC to start pumping at large deepsea gas field at end-2021: official*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

Realizacja transakcji, która wymaga zgody peruwiańskiego urzędu antytrustowego, przewidziana jest na pierwszy kwartał 2020 r.⁵⁰

Tło

Zielona energia w prowincji Qinghai

Zgodnie z planem rozwoju prowincji Qinghai energia ze źródeł odnawialnych stanowić ma jeden z czterech filarów gospodarki regionu, a służyć temu ma utworzona specjalna strefa energetyczna, na której rozwój w 2018 r. przeznaczono 32,7 mld RMB. Obecnie energia z instalacji fotowoltaicznych jest użytkowana przez 68 tys. gospodarstw domowych o niskim dochodzie. Projekt poprzez zwiększenie dostępności energii dla mniej zaможnych części prowincji ma za zadanie także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W 2017 r. najdłuższe ciągłe zaopatrzenie w energię ze źródeł odnawialnych prowincji Qinghai wyniosło 7 kolejnych dni (168 godzin), z kolei w 2018 r. było to już 9 kolejnych dni (216 godzin). Duże nakłady na infrastrukturę związaną z odnawialnymi źródłami energii mają związek z rządowym planem stworzenia z prowincji wzorcowego regionu korzystającego z energii opartej w głównej mierze na źródłach odnawialnych⁵¹.

Wnioski

Rząd

- Chiny są największym światowym emitentem gazów cieplarnianych pomimo zmniejszenia udziału węgla w miksie energetycznym z 68% w 2012 r. do 59% w 2018 r. **Budowa nowych elektrowni węglowych przy prowadzonej równocześnie polityce redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza spowoduje priorytetyzację rozwoju technologii w zakresie czystego spalania węgla. Jest to przedmiot zainteresowań również polskiego rządu, co otwiera pole do współpracy.**

Przedsiębiorcy

- **Budowa tak licznych elektrowni węglowych stanowi szansę dla polskich producentów maszyn i urządzeń dla przemysłu wydobywczego i energetycznego opartego na węglu.** Wraz z budową nowych elektrowni można spodziewać się wzrostu wydobywania węgla, tym samym zapotrzebowanie na maszyny dla przemysłu wydobywczego również będzie rosło.

⁵⁰ Arundhati Sarkar, Shariq Khan, *Sempra Energy to sell Peruvian businesses to China Yangtze for \$3.59 billion*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵¹ 索炜, 清洁能源点亮“三江之源”, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

ROLNICTWO

Streszczenie

- ▶ Zapotrzebowanie na soję w Chinach spada ze względu na wirus ASF, który dziesiątkuje trzodę chlewną.
- ▶ Chiny uruchamiają rezerwy mrożonego mięsa w związku z niewystarczającą podażą.
- ▶ Chiny pracują nad technologią produkcji produktów rolnych z komórek macierzystych.
- ▶ Szkodniki niszczą znaczne ilości upraw w południowo-wschodnich Chinach.

Wydarzenia

1. Według danych COFCO⁵² import brazylijskiej soi do Chin w najbliższym czasie ulegnie zmniejszeniu. Eksportu brazylijskiej soi do Chin wzrósł na skutek chińsko-amerykańskiej wojny handlowej. Ze względu jednak na zwiększenie się zachorowalności trzody chlewnej w Chinach na ASF całkowite zapotrzebowanie na soję strony chińskiej będzie spadać⁵³. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”**.
2. W sierpniu 2019 r. chiński import soi z USA wzrósł 6-krotnie w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, osiągając poziom 1,68 mln ton. Ze względu na 25-procentowe chińskie cła importowe w drugiej połowie 2018 r. nastąpiło drastyczne zmniejszenie eksportu amerykańskiej soi do Chin⁵⁴.
3. Ministerstwo Handlu (中华人民共和国商务部) poinformowało, że w celu zapewnienia dostatecznej podaży mięsa w związku ze zwiększonym popytem podczas 7-dniowego święta z okazji ustanowienia ChRL zostały uruchomione rezerwy mrożonego mięsa⁵⁵.
4. Chińskie rolnicze instytucje badawcze, takie jak China Plant Food Industry Alliance czy National Dairy Science and Technology Innovation Alliance są zaangażowane w prace nad produkcją żywności z komórek macierzystych w warunkach przemysłowych. Obecnie koszt mięsa wytworzonego w ten sposób jest 1000-krotnie większy niż koszt mięsa z hodowli konwencjonalnej. 1 kg mięsa wytworzonego innymi metodami produkcji jest

⁵² Chińska państwowa spółka zajmująca się handlem produktami rolnymi.

⁵³ Marcelo Teixeira, Roberto Samora, *China's COFCO says soy exports from Brazil to slump on African swine fever crisis; corn to jump*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵⁴ Hallie Gu, Dominique Patton, *China's August soy imports from U.S. surge as cargoes clear customs*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵⁵ Hallie Gu, Dominique Patton, *China to release more meat from state reserves to secure supplies*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

- średnio o 300 RMB droższy, z kolei koszt mleka z produkcji z komórek macierzystych jest dwukrotnie wyższy niż koszt mleka krowiego⁵⁶.
5. Chiny podejmują kroki w celu dywersyfikacji kierunków importu wołowiny. W ostatnim czasie zakończyły się chińskie inspekcje w hodowlach w Argentynie. Obecnie argentyńscy producenci wołowiny rozpoczynają kampanię marketingową w Chinach. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy bieżącego roku wartość argentyńskiego eksportu do Chin mięsa wołowego podwoiła się, osiągając poziom 870 USD oraz wielkość 185 604 ton. Na chwilę obecną udziały Brazylii i Argentyny w chińskim imporcie wołowiny wynoszą średnio po 20%⁵⁷.
 6. 9 września 2019 r. brazylijskie Ministerstwo Rolnictwa poinformowało, że Chiny wydały licencję eksportową 25 producentom mięsa: 17 pozwoleń dotyczy producentów wołowiny, 6 drobiu i po jednym wieprzowiny oraz ośliny. Według danych strony brazylijskiej eksport do Chin w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy br. mięsa wieprzowego wzrósł o 48%, wołowiny o 17%, a drobiu o 37%. Obecnie brazylijskie władze mają przygotować wstępną listę kolejnych producentów w celu sprawniejszej weryfikacji przez stronę chińską⁵⁸.
 7. 11 września 2019 r. Danish Crown (DACRO.UL), jeden z czołowych europejskich producentów wieprzowiny, ogłosił otwarcie w prowincji Zhejiang, 100 km od Szanghaju, własnej przetworni, która będzie dystrybuować importowaną z Danii wieprzowinę⁵⁹.
 8. Chiński związek cukrowni planuje zwrócić się z prośbą do Ministerstwa Handlu (中华人民共和国商务部) o przedłużenie nałożonych w 2017 r. wysokich ceł importowych na cukier. Chiny wprowadzenie powyższych ceł motywowały ochroną rodzimego cukrownictwa. Planowane wygaśnięcie ochronnych stawek celnych przewidziane jest na 20 maja 2020 r. Obecnie Chiny dopuszczają import cukru na zgodnym z regulacjami WTO poziomie 1,94 mln ton rocznie, przy 15-procentowej stawce celnej. Import powyżej wprowadzonej kwoty wymaga specjalnego pozwolenia oraz obłożony jest wyższą stawką - nawet do 90%⁶⁰.
 9. 17 września 2019 r. Ministerstwo Rolnictwa (中华人民共和国农业部) poinformowało, że szkody wyrządzone uprawom zbóż, głównie kukurydzy, przez sówkę⁶¹ w południowo-wschodnich Chinach nie przekroczyły 5% obsianego areału. Szkodnik na skutek sprzyjających rozmnażaniu warunków pogodowych został odnotowany w 25 prowincjach, zagrażając uprawom o powierzchni 15 mln mu (亩, tradycyjna chińska jednostka

⁵⁶ 张欣烁, 价格太贵、口感不佳 指望消费者为人造肉买单有点难, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵⁷ Maximilian Heath, Hugh Bronstein, *Exclusive: Where's the beef? Argentine ranchers hope more is headed for China*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵⁸ Jamie McGeever, Jake Spring, Ana Mano, *China clears 25 Brazil meat plants for export, lifting shares*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁵⁹ Dominique Patton, *Danish pork producer opens China factory amid huge meat shortage*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶⁰ Hallie Gu, Dominique Patton, *Exclusive: China sugar industry to lobby government for extension of hefty tariffs on imports - sources*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶¹ Noctuidae, rodzina owadów powodująca szkody w rolnictwie, w samym USA na ponad 2 mld USD rocznie.

pomiarowa równoważna 6,66 ara); ostatecznie zniszczonych zostało 2,45 mln mu. Na walkę z tym owadem przeznaczono łącznie 860 mln RMB, m.in. na utworzenie systemu wczesnego ostrzegania, edukację rolników oraz środki techniczne, w tym pestycydy⁶².

10. Z okazji święta plonów chińskich rolników oraz 70-lecia ChRL ważnym przekazem społecznym jest postęp w rolnictwie, jaki dokonał się w komunistycznych Chinach. Średnie zbiory zbóż w powyższym okresie wzrosły 5-krotnie - z poziomu 226 30 mld jin (斤, tradycyjna chińska jednostka pomiarowa odpowiadająca 0,5 kg) w 1945 r. do przeszło 131 578 mld jin w 2018 r. Z okazji 70-lecia ChRL lokalne obchody dożynek były subsydiowane z budżetu państwa. W pierwszej połowie 2019 r. wskaźnik wzrostu dochodu w gospodarstwach rolnych osiągnął poziom 6,6%⁶³.

Tło

Sytuacja na rynku mięsa wieprzowego

Na rynek wypuszczono 10 tys. ton mrożonej wieprzowiny, a także 2,4 tys. ton wołowiny i 1,9 tys. ton baraniny. Oficjalnym powodem są obchody ustanowienia Chińskiej Republiki Ludowej. Należy zaznaczyć, że średnia chińska konsumpcja w tym okresie wynosi ok. 12 tys. ton dziennie, a uruchomienie rezerw rządowych przez niektórych ekspertów traktowane jest jako symboliczne posunięcie. Średnie ceny wieprzowiny dalej utrzymują się na wysokim poziomie 40 RMB/kg (wzrost o 80% w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku). Duże niedobory na rynku mięsa wieprzowego spowodowane są spadkiem o blisko 40% wielkości hodowli trzody chlewnej na skutek epidemii ASF.

Jednocześnie na rynek wchodzi kolejni gracze. Mowa o brazylijskich eksporterach, ale również o Danish Crown. Ta ostatnia firma zdecydowała się zbudować zakład przetwórstwa w Chinach. Będzie on przetwarzał 14 tys. ton wieprzowiny rocznie (10% rocznego eksportu firmy). W okresie najbliższych 5 lat artykuły mięsne powstałe w nowo otworzonym zakładzie mają być sprzedawane drogą internetową przez platformę Alibaba oraz sieć sklepów Hema.

Wnioski

Rząd

- ▶ Od momentu kryzysu na rynku wieprzowiny wywołanego epidemią ASF zauważalne jest bardziej liberalne podejście chińskiej Administracji Celnej do wydawania zezwoleń na eksport do Chin artykułów żywnościowych, szczególnie mięsa i soi. **Decyzję Administracji Celnej poprzedziło jednak porozumienie o dopuszczeniu produktu rolnego podpisane na szczeblu krajowym. Niemniej jednak obecnie warunki sprzyjają negocjacjom o dopuszczeniu kolejnych produktów i zakładów do eksportu do ChRL.**

⁶² 赵文涵, 草地贪夜蛾防控有效 对玉米主产区威胁解除, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶³ 白羽, 70年, 中国粮食年产量增长近5倍, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.); 张欣烁, 今年我国粮食有望再获丰收, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

Streszczenie

- ▶ Spadek sprzedaży i produkcji samochodów z silnikami spalinowymi utrzymuje się w Chinach przez kolejny miesiąc. Jednocześnie utrzymuje się trend wzrostowy w zakresie produkcji i sprzedaży samochodów elektrycznych.
- ▶ Pekin ogłasza plan rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej.
- ▶ Otwarto lotnisko Daxing w Pekinie.
- ▶ CATL i Bosch nawiązują współpracę w zakresie produkcji baterii do samochodów elektrycznych.

Wydarzenia

1. 11 września 2019 r. China Automobile Industry Association przedstawiło dane, według których w pierwszych 7 miesiącach br. sprzedaż i produkcja samochodów w Chinach spadła do poziomu odpowiednio 15,939 mln oraz 16,104 mln sztuk (spadek o 12% i 11% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku). Z kolei jeśli chodzi o produkcję i sprzedaż tzw. *new energy vehicles*, to w powyższym okresie osiągnęła poziom odpowiednio 799 tys. sztuk i 793 tys. sztuk (wzrost o 31,6% i 32% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku)⁶⁴.
2. 19 września 2019 r. Komitet Centralny Komunistycznej Partii Chin oraz Rada Państwa ChRL ogłosiły program rozwoju sieci transportowej w Chinach do 2035 r. Rozwój różnych środków transportu - od sieci drogowej po szybkie koleje - ma zostać zrealizowany zgodnie z planem zakładającym, że podróż między głównymi miastami w kraju nie będzie trwać dłużej niż 3 godziny⁶⁵.
3. 25 września 2019 r. nowe międzynarodowe lotnisko Daxing w Pekinie zostało oficjalnie otwarte. Ceremonii przewodniczył prezydent ChRL Xi Jinping⁶⁶.
4. Według najnowszych danych częstotliwość relacji kolejowych między Hefei w prowincji Anhui a Europą Centralną w okresie ostatniego roku wzrosła o 200%. We wrześniu z Hefei wyruszył trzechsetny pociąg w tym roku. Obecnie tygodniowo na trasę wyrusza

⁶⁴ 闫晓虹, 中国汽车产销降幅继续收窄, people.com.cn (dostęp: 31.09.2019 r.); 赵方婷, 重卡、轻卡、大客同比增长 8月商用车市亮点增多, people.com.cn (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶⁵ 王萌萌, 我国将着力打造“三张交通网”“两个交通圈”, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶⁶ 陈淑君, 习近平宣布:“北京大兴国际机场正式投运!”, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

- 6 albo 7 kolumn pociągów. Jednocześnie oprócz bazowych produktów przemysłu dziewiarskiego coraz więcej załadunku stanowią urządzenia elektroniczne⁶⁷.
5. 6 września 2019 r., podczas China Development Forum prezes chińskiego oddziału spółki BMW przedstawił dotychczasowy rozwój marki BMW w Chinach oraz jej plany na przyszłość⁶⁸. **Szerzej na ten temat w dziale „Tło”.**
6. Chiński producent baterii do samochodów hybrydowych Contemporary Amperex Technology (CATL) będzie współpracował z niemieckim koncernem Bosch w celu rozwinięcia zaawansowanych technologicznie baterii samochodowych. Ma powstać model baterii dostosowany do 48-woltowego hybrydowego układu napędowego Boscha. Według przewidywań koncernu Bosch do 2025 r. samochody wyposażone w taki układ stanowić będą 20% nowo sprzedawanych pojazdów. W 2018 r. fabryka Boscha w Wuxi rozpoczęła produkcję pierwszej generacji tego typu baterii⁶⁹.
7. Jaguar Land Rover, obecnie kontrolowany przez indyjską spółkę Tata Motors, ogłosił, że w okresie najbliższych dwóch lat zamierza wprowadzić na chiński rynek 30 nowych lub ulepszonych modeli samochodów. W lipcu i sierpniu tego roku wyniki sprzedaży spółki utrzymały tendencję wzrostową. Jest to dobry prognostyk, z tego względu, że w 2018 r. sprzedaż samochodów marki Land Rover w Chinach zmniejszyła się o 20%⁷⁰.
8. Niemiecki start-up Volocopter zamierza nawiązać współpracę z Zhejiang Geely Holding Group w celu wprowadzenia na chiński rynek „latających taksówek”. Nie jest to pierwsza inwestycja Geely Group w elektromobilne pojazdy nowej generacji. Obecnie spółka buduje fabrykę w Wuhan, która ma produkować latające samochody marki Terrafugia. Ponadto Geely Group nabyła w 2018 r. prawie 10% udziałów w niemieckiej spółce Daimler produkującej samochody luksusowe. Obie firmy planują utworzenie w Chinach spółki *joint venture* w celu stworzenia samochodu elektrycznego nowej generacji⁷¹.
9. Chińska spółka Tianqi Lithium Corp., będąca jednym z większych światowych producentów litu, ogłosiła nawiązanie długoterminowej współpracy z Northvolt, szwedzkim producentem baterii do samochodów elektrycznych. Dzięki dostawom chińskiej spółki Northvolt będzie w stanie do 2021 r. uruchomić największą w Europie produkcję bazujących na litie baterii. W wyniku podpisanej umowy Northvolt będzie nabywał nie mniej niż 6-10% rocznej produkcji litu Tianqi Lithium Corp. Nawiązanie współpracy ze szwedzką spółką wpisuje się w serię korzystnych umów zawieranych przez Tianqi Lithium Corp. 22 sierpnia 2019 r. chiński koncern podpisał trzyletni kontrakt

⁶⁷ 闫雨昕, 同比增长近200% 合肥中欧班列今年发运达300列, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶⁸ 刘芳宇, 从“中国制造”到“中国创造”, 宝马坚信开放的市场带来开放的创新, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁶⁹ Edward Taylor, *Bosch seals car battery deal with China's CATL in hybrid drive*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷⁰ Yilei Sun, Brenda Goh, *JLR to launch 30 new vehicles in China over next two years*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷¹ Yilei Sun, Brenda Goh, *Geely to bring air taxis to China in tie-up with Daimler-backed Volocopter*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

z południowokoreańską LG Chem przewidujący dostawy litu na poziomie 15% rocznej produkcji Tianqi Lithium Corp.⁷²

Tło

BMW w Chinach

Od 2012 r. Chiny są największym rynkiem zbytu dla koncernu BMW. W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2019 r. niemiecki koncern sprzedał w Chinach 400 tys. pojazdów, co stanowi wzrost na poziomie 16,6% w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku.

Rozpatrując rozwój BMW na poziomie lokalnym, należy zaznaczyć, że BMW Brilliance zatrudnia 19 tys. pracowników i od 13 lat jest największym płatnikiem podatków w mieście Shenyang, stolicy prowincji Liaoning. W 2018 r. BMW Brilliance zapłaciło przeszło 31 mld RMB podatku.

Koncern odgrywa pozytywną rolę w rewitalizacji tradycyjnej bazy przemysłowej w północno-wschodnich Chinach. Ponadto BMW rozwija szeroką współpracę z chińskimi partnerami, na przykład z Baidu w zakresie samochodów bezzałogowych, z China Unicom w zakresie technologii 5G oraz z NavInfo w zakresie precyzyjnych map nawigacyjnych.

Wnioski

Samorząd

- ▶ Przyciąganie inwestycji zagranicznych z sektora motoryzacyjnego jest kluczowym aspektem rozwoju regionalnego. BMW zapłaciło ponad 31 mld RMB podatków w ciągu roku, zapewniając miejsca pracy setkom mieszkańców prowincji Liaoning. **W Polsce istnieje rozwinięty sektor producentów części i podzespołów do samochodów, które mogą być wykorzystane przez inwestorów zagranicznych. Stanowi to dodatkowe udogodnienie dla inwestorów zagranicznych.**

Przedsiębiorcy

- ▶ Sektor pojazdów elektrycznych w Chinach rozwija się w dalszym ciągu bardzo dynamicznie. Nie chodzi wyłącznie o wzrostu produkcji i sprzedaży, lecz także o rozwój nowych technologii oraz o stopniową dominację na rynku światowym. Liczne koncerny samochodowe produkcję samochodów elektrycznych przenoszą lub planują przenieść do Chin. Chińscy producenci baterii zawierają kolejne porozumienia zapewniające im rynek zbytu. Jednocześnie chińskie firmy stopniowo monopolizują dostęp do surowców potrzebnych do produkcji zaawansowanych baterii.

⁷² Tom Daly, Min Zhang, *Tianqi Lithium in supply deal with Sweden's Northvolt*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Streszczenie

- ▶ Prezydent USA dopuszcza podpisanie tymczasowego porozumienia z ChRL.
- ▶ Chiny znoszą tymczasowo cła na amerykańskie produkty rolne.
- ▶ Waszyngton rozważa nałożenie ceł antidumpingowych na ceramikę z Chin.
- ▶ Rosja zacieśnia współpracę energetyczną z Chinami.
- ▶ Japonia i Unia Europejska tworzą koncepcję, która może stanowić przeciwwagę dla inicjatywy „Pasa i Szlaku”.

Wydarzenia

1. Prezydent USA Donald Trump w wywiadzie oznajmił, że byłby skłonny podpisać tymczasowe porozumienie handlowe z Chinami⁷³. 10 października br. negocjatorzy z obu państw mają rozpocząć kolejną rundę rozmów, w których ma uczestniczyć wicepremier Chin Liu He (刘鹤)⁷⁴.
2. 13 września 2019 r. Ministerstwo Handlu ChRL (中华人民共和国商务部) poinformowało o dojściu do porozumienia w sprawie chińskiego importu produktów rolnych z USA. Pekin pozwolił na wyłączenie produktów rolnych z listy produktów objętych podwyższonymi cłami. Wyłączenie to zacznie obowiązywać 1 października 2019 r. Zaznaczono, że Chiny posiadają chłonny rynek wewnętrzny oraz znaczne możliwości przetwórcze⁷⁵.
3. Amerykański Departament Handlu rozpoczął prace nad potencjalnymi cłami na chińskie płytki ceramiczne. Podwyższone cła antidumpingowe mają wahać się w przedziale 104-222%. Amerykanie uważają, że ten sektor jest zbyt intensywnie subsydiowany przez Pekin. Warto nadmienić, że sektor płytek ceramicznych w USA w 2018 r. był wart około 483 mln USD. Ostateczna decyzja w tej sprawie ma zapasć w styczniu 2020 r.⁷⁶
4. W Nowym Jorku w ramach forum „China Vision” odbyła się konferencja pt. „Chińsko-amerykańskie relacje: ostatnie 40 lat i ich przyszłość”. Podczas wystąpienia w ramach paneli chiński ambasador w USA, Cui Tiankai (崔天凯), podkreślił, że podstawowymi

⁷³ Jeff Mason, *Trump: would consider interim trade deal with China*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷⁴ Kanishka Singh, *U.S.-China trade negotiations set to resume on October 10: CNBC*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷⁵ Xinhua, *中国对新的美国农产品采购实施加征关税排除*, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019)

⁷⁶ David Lawder, *U.S. sets preliminary duties of up to 222% on Chinese ceramic tile*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

- elementami dalszego rozwoju relacji są: wzajemny szacunek, przyjmowanie rozwiązań obustronnie korzystnych oraz kooperacja i stabilizacja. Maurice R. Greenberg, wicedyrektor Narodowej Komisji ds. Amerykańsko-Chińskich Relacji (z ang. National Committee on United States-China Relations) dodał, że w interesie obu narodów leży jak najszybsze rozwiązanie sporu⁷⁷.
5. W dniach 16–18 września 2019 r. premier ChRL Li Keqiang (李克强) odbył oficjalną wizytę w Rosji. Wspólnie z premierem Rosji Dmitrijem Miedwiediewem przewodniczył 24. spotkaniu premierów obu krajów. Celem spotkania było „planowanie pragmatycznego kierunku współpracy”, „promowanie współpracy gospodarczej”, szczególnie w aspekcie budowy wspólnego gazociągu oraz azjatyckiej gałęzi inicjatywy „Pas i Szlak”⁷⁸.
 6. Według źródeł Agencji Reutera w australijskich służbach wywiadowczych (z ang. Australian Signals Directorate) to Chiny stały za cyberatakiem na parlament i trzy największe partie polityczne w Australii w trakcie majowych wyborów. Istnieje podejrzenie, że w cyberataku brały udział również chińskie agencje rządowe. Informacji tych nie podano oficjalnie w obawie przed negatywnymi skutkami gospodarczymi dla podmiotów australijskich⁷⁹.
 7. Prezydent Rosji Władimir Putin sugeruje Gazpromowi eksport do Chin naturalnych zasobów Jamału przy wykorzystaniu gazociągów w Mongolii. Co więcej, w grudniu 2019 r. Rosja rozpocznie eksport gazu do Chin rurociągiem „Power of Siberia”⁸⁰.
 8. Japonia i Unia Europejska podpisały umowę dotyczącą współpracy w dziedzinie transportu, energii oraz projektów cyfrowych. W ramach rozwoju kooperacji utworzono budżet o wartości 65,48 mld USD. Umowa ma być alternatywą dla chińskiego projektu „Pas i Szlak” oraz ma zapobiec takim sytuacjom, jak ta, która miała miejsce w Czarnogórze, gdzie Międzynarodowy Fundusz Walutowy zalecił przerwanie budowy autostrady, gdyż państwa tego nie stać na ukończenie projektu w ramach chińskiej inicjatywy. Inicjatywa japońsko-europejska ma wyróżniać się troską o możliwości finansowe krajów, w których dokonywane są inwestycje, oraz o ich poziom zadłużenia⁸¹.

Tło

70-lecie utworzenia ChRL

1 października 2019 r. odbędzie się w Pekinie parada wojskowa z okazji 70-lecia utworzenia Chińskiej Republiki Ludowej. Obchody tej rocznicy co roku są jednym z najważniejszych

⁷⁷ Xinhua, *Leading voices on U.S.-China relations call for closer bilateral ties*, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷⁸ Xinhua, *新时代中俄务实合作 “多点开花”*, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁷⁹ Colin Packham, *Exclusive: Australia concluded China was behind hack on parliament, political parties – sources*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁰ Maria Grabar, *Putin pushes idea of Russian gas supplies to China via Mongolia*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸¹ Robin Emmott, *In counterweight to China, EU, Japan sign deal to link Asia*, reuters.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

wydarzeń politycznych i społecznych w Państwie Środka. Uroczystości odbywają się ku uczczeniu proklamowania ChRL przez Mao Zedonga, co było wynikiem zakończenia wojny cywilnej, w której zginęły miliony Chińczyków.

Wojna zakończyła się ucieczką nacjonalistów pod wodzą Chiang Kai-Sheka (蔣中正) na Tajwan po przegranej na południu Chin. Od 1 października 1949 r. Mao Zedong przystąpił do odbudowy Chin z pomocą Związku Radzieckiego. Chiny przez długi czas były jeszcze odcięte od Zachodu. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na to, że Prezydent ChRL Xi Jinping często nawiązuje do haseł z czasów utworzenia ChRL, które dotyczą odnowy narodowej.

Wnioski

Rząd

- ▶ **Brak sygnałów pozwalających na stwierdzenie, że konflikt amerykańsko-chiński zakończy się w najbliższym czasie.**
- ▶ Europejsko-japoński projekt infrastrukturalny może być ciekawą alternatywą dla inicjatywy „Pas i Szlak”, zwłaszcza dla krajów z mniej rozwiniętą infrastrukturą. Jego powodzenie zależy natomiast od warunków finansowania. **Należy jednak spodziewać się, że w krajach rozwijających się nie będzie on stanowił realnej przeciwwagi dla chińskiego finansowania.**
- ▶ Współpraca energetyczna Rosji z Chinami jest korzystna dla Moskwy, jednak w długim okresie powoduje coraz silniejsze uzależnienie gospodarcze od Pekinu. W przyszłości może to spowodować, że Rosja stanie się zakładnikiem politycznym Chin na arenie międzynarodowej.

SPORT, EDUKACJA, TURYSTYKA I KULTURA

Streszczenie

- ▶ Pekin wydał wytyczne dotyczące transmisji obchodów 70-lecia proklamowania Chińskiej Republiki Ludowej.
- ▶ Wzrost aktywności fizycznej Chińczyków oraz rozwój przemysłu sportowego to priorytety władz centralnych.
- ▶ Coraz więcej Chińczyków korzysta z usług e-administracji.
- ▶ Chińscy turyści podróżują najwięcej na świecie, wydają również najwięcej pieniędzy w trakcie podróży.

Wydarzenia

1. Państwowa Administracja Radia i Telewizji (国家广播电视总局) wydała komunikat, w którym informuje stacje radiowe i telewizyjne o wymogach związanych z transmisją obchodów 70-lecia utworzenia ChRL. Po pierwsze, ogłoszenia publiczne mają stanowić co najmniej 3% całkowitego czasu reklamowego. Natomiast w godzinach 11-13 oraz 19-21 transmisje o charakterze publicznym powinny pojawić się co najmniej cztery razy⁸².
2. W 2017 r. 143 mln obywateli Chin odbyło podróże zagraniczne. Od 2013 r. Chińscy turyści prowadzą w rankingu liczby wyjazdów poza granice własnego kraju. Chińczycy plasują się również na pierwszym miejscu pod względem wydatków na podróże zagraniczne, których wartość wynosi 257,7 mld USD⁸³.
3. Rada Państwa Chińskiej Republiki Ludowej (中华人民共和国国务院) wydała dokument dotyczący polityki w dziedzinie sportu (o chińskim tytule 体育强国建设纲要). Do 2035 r. odsetek obywateli regularnie ćwiczących ma wzrosnąć do 45%. Program ma skupiać się przede wszystkim na trzech dyscyplinach: koszykówce, siatkówce oraz piłce nożnej, a także powinien kłaść nacisk na zbliżającą się olimpiadę zimową. Według analiz rządowych przemysł sportowy w latach 2014-2017 rozwijał się w tempie 24.6%⁸⁴.
4. Według zaleceń Rady Państwa Chińskiej Republiki Ludowej (中华人民共和国国务院) w ramach budowania silnego sektora sportowego przemysł ma skupić się na kreowaniu wysokiej jakości produktów i poprawie stanu zdrowia obywateli. Plan zakłada współpracę pomiędzy agencjami rządowymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami⁸⁵.

⁸² 闫雨昕, 广电总局: 国庆公益广告时长不得少于商业广告时长的3%, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸³ 陈凯茵, 报告: 我国出境旅游人数境外旅游支出居世界第一位, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁴ 王禹, 未来中国就是这样的体育强国! 你今天要开始锻炼吗?, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁵ 李旭, 短评: 体育产业发展, 高质量是关键, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

5. Komitet Organizacyjny Zimowej Olimpiady w Pekinie (北京冬奥组委) wydał oficjalne oświadczenie o rejestracji znaku towarowego oraz maskotki w chińskich urzędach patentowych, jednocześnie przestrzegając przed nielegalnym wykorzystywaniem wizerunku przez inne podmioty⁸⁶.
6. Według danych Chińskiego Centrum ds. Internetu (中国互联网络信息中心) 509 mln chińskich obywateli korzysta z usług rządowych online. Spośród 297 prefektur około 89% oferuje swoje świadczenia poprzez platformy internetowe. Celem rozwoju programu jest łatwiejszy dostęp do administracji państwowej oraz wprowadzenie ułatwień dla obywateli. Duży wkład w cały projekt ma aplikacja WeChat (微信)⁸⁷.
7. Podczas mistrzostw świata w siatkówce kobiet, które odbywają się w Sapporo w Japonii, reprezentacja Chin pokonała Stany Zjednoczone 3-0⁸⁸.
8. Podczas 17. Festiwalu Filmowego w Pjongjangu odbył się pokaz chińskiej kinematografii. W ceremonii otwarcia festiwalu wzięło udział ponad 400 gości, w tym ambasador ChRL w Korei Północnej Li Jinjun (李进军)⁸⁹.
9. W ramach promowania 70-lecia utworzenia Chińskiej Republiki Ludowej Minister Spraw Wewnętrznych Huang Shuxian (黄树贤) zapowiedział dalsze poszerzanie usług medycznych dostępnych dla starszych obywateli⁹⁰.

Wnioski

Samorząd

- ▶ Chińscy turyści odbywają najwięcej podróży zagranicznych na świecie oraz wydają najwięcej pieniędzy w ich trakcie. Przyciąganie chińskich turystów przez promowanie regionu to świetny pomysł na pobudzenie wzrostu nie tylko sektora hotelarsko-cateringowego, ale również innych branż i lokalnych przedsiębiorstw. W trakcie podróży Chińczycy kupują bowiem nie tylko pamiątki, ale również ubrania i inne towary niedostępne w Chinach.

Przedsiębiorcy

- ▶ **Wydarzenia państwowe, w szczególności święta i różne festiwale, są bardzo silnie zakorzenione w świadomości Chińczyków. Wraz z intensyfikacją konfliktu handlowego z USA rośnie również sentyment patriotyczny. Parady wojskowe w odbiorze społeczeństwa Państwa Środka pokazują siłę kraju.** Wielu przedsiębiorców w promowaniu swoich produktów odnosi się właśnie do tych tradycji, świąt, a nawet patriotycznego sentymentu.
- ▶ **Sektor sportowy rośnie w Chinach bardzo dynamicznie. Zgodnie z planami rządowymi również w przyszłości ma się utrzymać takie tempo wzrostu.** To doskonała szansa dla polskich producentów z sektora, aby podbić rynek, który podlega stosunkowo niskim administracyjnym barierom wejścia.

⁸⁶ 王頌, 北京冬奥组委发布公告明确吉祥物知识产权, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁷ 人民日报海外版, 在线政务, 让百姓办事不用跑, gov.cn (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁸ 成岚 刘笑冬, 排球——女排世界杯: 中国队战胜美国队, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁸⁹ 赵文涵, 平壤国际电影节举办“中国电影放映日”活动, people.com.cn (dostęp: 31.09.2019 r.).

⁹⁰ 姜程高, 民政部部长黄树贤: 要为老年人提供更加多样化的养老服务, xinhuanet.com (dostęp: 31.09.2019 r.).

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
china.law@wpia.uw.edu.pl

Piotr Grzebyk

Kierownik Centrum

+48 506 019 551, p.grzebyk@wpia.uw.edu.pl

Maximilian Piekut

Zastępca Kierownika

+48 575 777 688, m.piekut@wpia.uw.edu.pl